

telvingen

Medlemsblad nr 3 2019

Ansvarig utgivare: Cai Mellstedt

TF:s årsmötet hölls utomskärs den 10-11 april 2019.

Ett 20-tal föreningars representanter (plus styrelse, revisorer m fl) deltog i årsmötet på Viking Lines Cinderella. Det blåste på Östersjön, så avgången senarelades några timmar tills det lugnat sig. Det var vi glada för, vi slapp att gunga. Efter en god middag och kanske en svängom på dansbanan till sång av Lotta Engberg var det dags att koja för att vara i form för själva årsmötet den 11 april.

Med van klubbföring av mötesordföranden, Yvonne Molin, gick dagordningens alla punkter friktionsfritt och planenligt. Allt godkänt och ansvarsfrihet beviljad. Inga nya namn i styrelsen. Ingen hade något att erinra angående budgeten 2019. Föreslagna småjusteringar av stadgarna godkändes också. Leif Hållstedt avtackades (dock i sin frånvaro) för sina år som styrelseledamot och kassör i TF.

Telias representant Chatherine Karagianni (bilden), gav en bild av hållbarhetsaspekten och dess marknadsmässiga fördelar för Telia som tjänsteföretag. Hon visade också en film om hur Telia nu bidrar till att minska det utanförskap som kan drabba äldre som inte hänger med i IT-utvecklingen. I ett antal kommuner anlitas unga för att lära äldre att använda digitala tjänster.

Vi fick också höra om föreningen Marknadsseniörerna i Stockholm och deras verksamhet. Det var flera föreningar som gav tips på verksamheter som är populära bland medlemmarna.

Sören Larsson

Höstmöte

Höstmötet kommer i år att hållas på Träffpunkt Simonsland, Viskastrandsgatan 5, den 2 oktober.

Program:

- 09.30-10.30. Kaffe med fralla, mingel
- 10.30-12.00. Mattias Ahlqvist. Kommer att tala om kost och hälsa
- 12.00-13.30. Lunch på restaurang The Food Company
- 13.30-14.30. Freetown Big Band underhåller*
- 14.45 Dragning av lotterier. Avslutning

Pris 100 kr för medlem, 250 kr för icke medlem.

Anmälan senast 25 september till resp kontaktombud. Anmälan är bindande. Kontaktombuden meddelar Bengt Persson per mail, bengt.glaskulla@gmail.com senast 26 september. Reseersättning, 18.50 kr/mil utgår vid samåkning.

OBS! Vid anmälan anges önskemål om speciell kost.

100/250 kr kan i förväg sättas in på vårt bankgiro 846-5098 eller Swish 123 212 71 99.

*Freetown Big Band är ett storband med ungdomar från Borås och Fristad som bl.a. vann SM i storband 2018."

Lämplig plats för parkering. Se karta sid 18.

Kontaktombud. Se sid 16.

Välkomna!

Borås

Heldagsutflykt till Husqvarna den 11 september

Företaget Husqvarnas historia börjar 1620 med vapensmide, vid 1877 började man tillverkningen mot den civila marknaden och de kommande decennierna ser många nya produkter dagens ljus, såsom jaktvapen, kaminer, spisar, cyklar, motorcyklar och hushållsprodukter. Idag är Husqvarna-koncernen världens största tillverkare av utomhusprodukter som robotgräsklippare, trädgårdstraktorer, motorsågar och trimmare.

På Rudenstams Bär & Frukt som är beläget i Skärstadalen utmed Vätterns Östra strand. Här har man odlat frukt sedan 1942, odlingen bedrivs idag av fjärde generationen Rudenstam.

Vi reser med buss till Husqvarna. I Husqvarna börjar vi kl. 10.15 med en guidad visning på Husqvarna museum. Efter visningen åker vi iväg för att äta lunch.

Därefter åker vi vidare till Rudenstams Bär & Frukt där vi får en guidad visning av deras odlingar och historia. Efter guidningen blir det fika med äppelkaka och vaniljsås. Innan hemfärd finns också möjlighet att besöka deras gårdsbutik.

Buss avgår från Borås kl. 08.45 från Anna Linds plats. Om påstigning önskas på annan plats utmed vägen, exempelvis i Svenljunga, vid Verktygsboden, Dalsjöforsmotet eller Ulricehamn anges detta vid anmälan. Vi beräknar att vara hemma igen vid kl.17.30.

Pris 250 kr för medlem i Boråsklubben, övriga 435 kr. **OBS! Anmäl dig senast 30 augusti till Marie Lindström, marie@frista.se eller mobil 070-639 69 29. Anmälan är bindande. Meddela om du har önskemål om "speciell kost" p g a allergi.**

Till er som har Internetbank betala gärna på bankgiro 846-5098 eller Swish 123 212 71 99 några dagar före resan.

Välkomna!

Teaterbesök Borås Stadsteater

Perplex. 26 september kl 19.00 Lilla scenen.

Skratifest på högvarv med ett gäng som "gillar läget" utan hejd

När Linn och Rasmus kliver in genom dörren, just hemkomna från semestern, gör de det med en känsla av att något inte står helt rätt till. Vad det är kan de inte riktigt sätta fingret på. Om de bara visste vad som hänt medan de varit borta skulle de nog anse att denna olustiga känsla var helt berättigad. Det är nämligen rimligt att en just sådan känsla infinner sig när vännerna som skulle vaktat hemmet åt en, istället gjort det till sitt eget medan du var borta. När nämnda vänner, Elin och Micke, dyker upp är det starten på ett hejdlöst och fullkomligt oförutsägbart händelseförlopp där identitet och verklighet befinner sig i ett konstant tillstånd av förändring och förvirring.

En rackarns långhelg. 17 oktober kl 19.00. Stora scenen.

En samtidsaktuell förvecklingskomedi, bäddad för trubbel!

Bibbi börjar närma sig pensionen efter ett långt yrkesliv som tandhygienist. Hemmet hon bott i sedan barnsben börjar allt mer likna ett museum över de döda föräldrarna, och nog verkar hon få gå genom livet utan några större spänningsmoment eller risktaganden. Fram tills hennes frisör frågar henne om ett vådligt uppdrag, olikt allt annat Bibbi någonsin åtagit sig, och hon inte ids säga nej. "Det här är once in a life time. På liv och död.", förklarar frisören. "Och så är det ju bara över långhelgen".

Den oändliga historien. 5 december kl 18.00. Stora scenen.

Ett magiskt, musikaliskt äventyr för stora som små om vänskap, sorg, mod och glädje.

Följ med pojken Bastian på en magisk resa till det förtrollade landet Fantásien där ett spännande och häpnadsväckande äventyr väntar. Fantásien svävar i fara och för att rädda riket måste en ung stigfinnare vid namn Atreju bekämpa onda krafter som hotar att förvandla landet, och alla drakar, gnomer, stenbitare och andra fantastiska varelser som bor där till ett märkligt "Ingenting".

Perplex.

Biljettpris 120 kr. Ordinarie pris 210 kr. 20 biljetter bokade.

Anmälan till Gunn-Britt senast 12 september.

En rackarns långhelg.

Biljettpris 130 kr. Ordinarie pris 250 kr. Barn under 13 år 80 kr. 20 biljetter bokade.

Anmälan till Gunn-Britt senast 3 oktober.

Den oändliga historien.

Biljettpris 130 kr. Ordinarie pris 250 kr. Barn under 13 år 80 kr. Studerande, ungdom 100 kr. 20 biljetter bokade.

Anmälan till Gunn-Britt senast 21 november.

Gunn-Britt Scherdin, gunn-britt.scherdin@telia.com eller telefon 070-651 76 99.

Välkomna!

Kom och fira in spelåret 19/20 på Borås Stadsteater den 5 september!

Hjärtligt välkommen till en kväll fullspäckad med exklusiva förhandsglimtar in i teateråret höst 2019/vår 2020. Med ett potpurri av möten, musik, korta scener, underhållning och mycket mer kommer aktulla regissörer, skådespelare och vi på Borås Stadsteater bjuda på inblick i allt som den stundande säsongen har att erbjuda.

Mingel i teaterfoajen, med aktivitet och tilltugg, från kl 17.30. Insläpp i salongen kl 18.20. Presentationen startar kl 18.30 och håller på ca 1 timme och 30 minuter.

20 gratisbiljetter bokade. Anmäl till Gunn-Britt. Först till kvarn gäller.

Povel Ramel-gala på Sagateatern i Borås

En ödmjuk hyllning till Sveriges nöjesgigant!

Jan Hjalmarsson med stor ensemble

- Kören Notknäckarna
- Borås Salongsorkester
- Smoke Rings Sisters
- Tina Rehn-Wikström
- Margareta Rosberg
- Ingemar Augustsson
- Kapellmästare: Göran Åhlfeldt

Föreställningens längd ca 3 tim inkl paus.

Vill ni förbeställa fika eller mat - gör det på SAGA Mat & Dryck 033-12 20 22.

Söndag 27 oktober kl 15.00

Biljettpris 350 kr (ord pris 420 kr).

Anmälan till Gunn-Britt Schedin,
gunn-britt.scherdin@telia.com eller telefon
033-10 67 77 alt. 070-651 76 99
senast 20 augusti. 30 biljetter bokade. Anmälan är bindande.

Välkomna!

Svenljunga

Vi träffas som vanligt första tisdagen varje månad. Nästa träffar blir 3 september, 1 oktober och 5 november.

Tid: 10.00.

Plats: Ring Lennart Skoog, 070-611 39 06.

Välkomna!

Skövde

Vi träffas måndagarna den 2 september, 7 oktober och 4 november på Soldathemmet kl 10.00.

Välkomna!

Vara/Herrljunga

Vi träffas onsdagarna den 18 september, 16 oktober och 20 november kl 10.00 på Park Bio i Vara.

Hoppas träffarna blir välbesökta!

Välkomna!

Ulricehamn

Vi träffas som vanligt den sista tisdagen varje månad. Nästa gång den 27 augusti, 24 september, 29 oktober och 27 november.

Plats: Oasen i Ulricehamn.

Välkomna!

Skara-Lidköping

Besök på Skara Telemuseum planeras i oktober.

Mer information kommer senare.

Välkomna!

Aktivitetsberättelser

Stadsvandring

Den 23 maj genomfördes en stadsvandring i Borås. Temat för vandringen var Borås industrihistoria och guide var Jan-Åke Brorsson som var mycket påläst och engagerad.

Vid grundandet av Borås var handeln en mycket betydelsefull del. Redan på 1500-talet fanns här bönder som drygade ut sin försörjning genom att sälja sitt hantverk, smide och träslöjd. De rörde sig över stora delar av landet och sålde sina varor. Knallen blev ett begrepp som än idag präglar staden och dess verksamhet. Borås stadsvapen med ullsaxarna har inget att göra med textil som man kan tro utan härstammar från smidestillverkning.

Efter att Borås fått sina stadsprivilegier som var unika och gav Boråsarna rätt att handla var de ville hade Borås de bästa förutsättningar att bli en ledande handelsstad.

Under 1800-talet förädlades handelns förening med textilnäringsen. Söder om Borås växte den så kallade förläggarverksamheten fram. Storbönderna levererade ull från sina får till kvinnor som runt om i bygden gjorde garn och vävde tyg för att sedan levereras tillbaka till bönderna. Sven Erikson var en känd profil som startade landets första mekaniska väveri.

De första industrierna var färgerier och därefter bomulls- och textilfabriker. Borås som var en av Sveriges främsta textilstäder drabbades hårt av den stora teknologikrisen.

Borås som handelsstad är respekterad. De mest kända postorderfirmorna ligger i Borås och framtiden tar nu form i Textile Fashion Center som är ett ledande utvecklingscenter inom textil och mode.

Undertecknad, och jag tror att även de andra deltagarna, fick en bra historieberedning där en hel del var okänt sen tidigare om "vår" stad.

Caí

Vår guide Jan-Åke Brorsson vid knallestatyn

Paus på Stora Torget vid Sjuhäradsbrunnen som har reliefer som skildrar arbete och liv i Sjuhäradsbygden

Foto: Cai

Avslutning utanför Textile Fashion Center med skulpturen House of Knowledge i bakgrunden.

Vårkonsert

Den 22 maj besökte ett antal televeteraner Lutherska Missionskyrkan för att lyssna på konserten "I Kärlekens Tid" framförd av Notknäckarna.

Rapport från televeteranerna Lidköping-Skara

Vårens första träff blev på Skogshyddan i Lidköping. Promenad med tillhörande fikastund med prat om gångna tider. Promenaden gick förbi bandyklubben Villa Lidköpings bandygryta numera en gräsplan av det som en gång var Villas hemmaplan. Klubben bildades 1934 i Tofta på rätt sida om Toftabäcken som delade upp stad och landsbygd. Säsongen 2018/2019 blev det SM guld. Efter promenaden studerades bilder från gångna tider från Televerket och Telia på den tiden var vi mindre stela och hade rappare steg i gången.

Stig S, Rune H.

Lars-Åke, Jonte, Nacka, Evert, Stig S, Stig R, Jan-Åke, Gert.

Studerar gamla foton.

Sören

Foto: Sören

Den andra träffen under våren blev en bilresa till Trollhättan för att studera SAABs historia numera endast på museet i NOHABS gamla LOKaler.

Här kunde vi studera allt från ur-SAAB:en till modeller som aldrig sett gatans damm.

En gång skördade SAAB stora framgångar på biltävlingar via Karlsson på taket, Stig Blomqvist och Per Eklund med flera. Tommy Kjörnsberg en gång SAAB-arbetare fick klappa en av de bilar han varit med och monterat. Flera av de som var med hade en gång i tiden ägt eller vurmat för stallbackamopeden som den hette i folkmun. Enligt säkra källor har den haft fåglar bakom sig som blivit besvikna då endast avgaser kom ut bakom SAABen.

Efter att vi sett oss mätta på bilar var det dags för en promenad till slussarna för fika på slusscaféet som drivs av Skoftebyns IF. Räkmacka tillhör deras storsäljare med kaffe. Efter fiket var det dags för hemfärd.

Tommy Kjörnsberg

Äldre modeller av SAAB

Ur-SAAB:en

Hans, Kenneth, Tommy o Gert framför en av de sista modeller SAAB tillverkat

Foto: Sören

Mariestad-Töreboda. Försommarträff

Onsdagen den 22 Maj hade vi arrangerat ett besök på Gamla fängelset i Mariestad.

22 medlemmar kom till denna, och fick uppleva en intressant eftermiddag.

Fängelset som idag är ett vandrarhem har genomgått en stor förvandling, men mycket av det historiska har bevarats.

Vi började med att inta en delikat måltid i det som tidigare varit häkte.

Därefter startade den eminenta guiden Thomas Olsson sin berättelse. Han visade en bild på den fånge som avtjänat det längsta fängelsestraffet i Sverige. Han satt 50 år i fängelse för ett mord, som han enligt vår guide troligen var oskyldig till. Thomas redogjorde för den historiska bakgrunden till straffsystemet på fängelserna. Det var fruktansvärda dagar för de intagna förr i tiden.

20 till 25 personer i samma mörka celler. Det kunde vara blandat män, kvinnor och barn. De hygieniska förhållandena var otroliga. Sjukdomar spreds okontrollerat, en gemensam hink som avträde. Man fick väldigt lite mat, men vatten fick man så mycket man ville. Detta innebar att mineraler och andra för kroppen nödvändiga saker lakades ur kroppen, och man blev sjuk. Många avled i sina celler.

Dessutom var det mörkt i cellerna. Tystnad var absolut påbjuden, annars blev man hårt bestraffad.

Många blev tokiga av isoleringen och fick därför intagas på s.k. hospital.

Med byggandet av ett stort antal Cellfängelser i mitten av 1840-talet, förändrades förhållandena något till det bättre. Dessa fängelser byggdes som enrumsfängelser. Mariestads fängelse hade 102 celler. På 1890-talet intogs även kvinnor i fängelset. Detta varade endast i ett 10-tal år.

Vi denna tid sysselsattes fångarna med klistring av tändsticksaskar och beredning av drev. Dock fick de inte umgås med varandra utan var isolerade. Deras enda umgänge var fångvaktarna, som vid denna tid alltid var militärer.

Från år 1916 fick fångarna tillgång till frisk luft genom att de fick jobba i jordbruksarbete på den närliggande f.d Marieholms kungsgårds domäner.

Fängelset har på den övre våningen ett litet kapell som byggdes år 1925. De små gluggarna till fönster som fanns från början i fängelset, ersattes på 1940-talet med större fönster. Att notera är att gluggarna som fanns satt så högt upp, att de intagna endast såg himlen genom dessa.

De vackra konstverk som målats av interner är målade direkt på väggen och kan alltså inte tas bort.

Mariestadsfängelset stängdes år 2010. Det kallades fortfarande Vita Duvan trots att det sedan länge varit gulfärgat. Det var liksom andra fängelser från denna tid målade i färgen Duv-vitt.

Foto: Marie-Louise

8.

7.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

1. Hans och Karin Hellgren samt Gerd Pettersson
2. Karin Hellgren, Gerd och Roland Pettersson
3. Anita och Sven-Olof Blom, Hans Hellgren
4. Roland Pettersson, Bengt och Birgitta Karlsson, Rune Björck
5. Hans Mellgren, Rein Alt, Stig-Olof Thorin, Lennart Ström
6. Tomas och Birgit Malmsten, Rune Björck, Göran Johansson
7. Ing-Marie Glansk och Erik Josborg
8. I en av de ursprungliga gångarna
9. Guiden Thomas Olsson Ingalill Forssell, Ing-Marie Glansk, Anita och Sven-Olof Blom, Agneta och Hans Mellgren, Stig-Olof Thorin, Lennart Ström, Rein Alt, Göran Johansson, Erik Josborg, Rune Björck, Birgit och Tomas Malmsten
10. Andäktigt lyssnande i kapellet
11. Tomas Malmsten, Karin Rydbjer, Birgit Malmsten, Hans Mellgren, Ing-Marie Glansk Agneta Mellgren, Roland Pettersson
12. Den mycket trevlige och kunnige guiden Thomas Olsson
13. Det avgående kontaktombudet Göran Johansson avtackas av det nytilträdde Tomas Malmsten
- 14-16. Konstverk av intagna fångar. Alla målade direkt på väggen. Det gäller även tavlan på bild 1

Ulricehamnarna på vårutflykt till Komosse

Tisdagen den 28 maj hade 14 glada televeteraner samlats vid Komosse för att avsluta vårens aktiviteter och fira sommarens ankomst. Av sommarens ankomst såg vi inte ett spår, 13 grader och kall vind tydde inte på att sommaren var i antågande. Men med ett glatt humör och trevligt sällskap kommer man långt. Långt och långt, men det var i alla fall två kilometer att gå ut till Lilla Björnön. Gun och Kjell satte ut tipsfrågor under promenaden och Tommy sprang före med veden till den tilltänkta grillplatsen. Under vandringen över den väldiga mossen, som bildas under tusentals år, mindes vi alla de många gånger vi varit med om Torstens Sandkvist legendariska Komossevandringar, då han även bjöd in Jönköpingsveteranerna. Sedan Torstens tid har det skett stora förändringar. Vid starten har man anlagt en rastplats med toalett. Där finns också information om mossen med karta. Den spångade leden över mossen har breddats betydligt och belagts med nät, så att halkrisken eliminerats. Ute på Björnön har anlagts två fina grillplatser och ett rejält vindskydd.

Vid framkomsten hade Tommy lyckats få upp grilltemperaturen, så det var bara för Anne-Marie och Birgitta att packa upp alla korvarna och en väldig massa tillbehör. I den kalla vinden kurade vi ihop oss i vindskyddet och så nära elden vi kunde. Sällan har väl korv med bröd smakat så gott! Efter att Kjell talat om de rätta svaren på tipsfrågorna, tittade solen äntligen fram och vi flyttade oss till några bänkar, som stod ut mot mossen och fick njuta av kaffe med hembakt dopp, som bakats av Anne-Marie och Birgitta. Bäst på att tippa var Stig-Arne. Efter att Tommy släckt elden med vatten från den närbelägna Björnsjön, var det dags att vandra tillbaka över den rogivande mossen. Det är något speciellt med en stor mosse, det vet alla som har vandrat på t ex Store Mosse i Värnamotrakten eller Dumme Mosse vid Jönköpings flygplats (båda rekommenderas å det livligaste om ni inte redan varit där). Om man sätter sig ner mitt ute på mossen får man liksom en inre ro i hela kroppen och även i själen. Ofta är det märkligt tyst och man kan meditera lite över livet och tillvaron. Det är samma känsla som man får när man vandrar i fjällen och beundrar de milsvida vidderna där.

Stig-Arne tackade arrangörerna och alla åkte sedan väldigt nöjda till nya aktiviteter, var och en på sitt håll, tills vi ses igen på Oasen i slutet av augusti.

Kjell

1. Prångbräda
2. Grillansvariga
3. Lite kallt!
4. Korv, mer korv
5. Gun
6. Bylin tackar
7. Blir det bra så här?
8. Kaffepaus
9. Kjell rättar
10. Nu går vi

Foto: Tommy

Televeteraner träffades på Platåberget Ålleberg

22 stycken televeteraner från Falköping och Tidaholm samlades på Ålleberg för att njuta av utsikt och god fika på Segelflygcaféet. Kulturbygden och Falköping låg inbäddad i skir vårgörnska ackompanjerad av en och annan trana och snöby. En kortare tipspromenad med frågor av Mats Karlsson, med kluriga frågor om bl a Svenska språket och gamla flygare gick av stapeln.

Skilje frågan var hur många gram en bit PV-tråd vägde. Svaret var: Lika mycket i gram som siffrorna i beteckningen på en gammal telestation.

En och annan skröna drogs säkert vid fikabordet om hur många nummerförfrågningar man svarade på under en dag, eller vilka fräcka texter man var tvungen att skriva på lyxtelegram 15 till brudparet, vilket besvärligt fel man hade på PCM:en till Jälaby. Det besvärliga landskabelfelet mellan Åsarp och Börstig som Åke Wall fixade, se svartvita fotot, var också uppe till diskussion.

Kaffet var perfekt tillagat, måste vara vattnet från Hokällan som tillför den extra touchen.

För de som inte vet vad Hokällan är: Det är en källa som rinner ut i en liten bäck på bergets norrsida och där vattnet aldrig tar slut. Vattnet kommer från Ållebergs innandöme (Riddarsal) där riddarna vilar för att dyka upp om det blir ofärdstider för folket på Falbygden.

Bertil Sterner

Åke Wall i Börstig

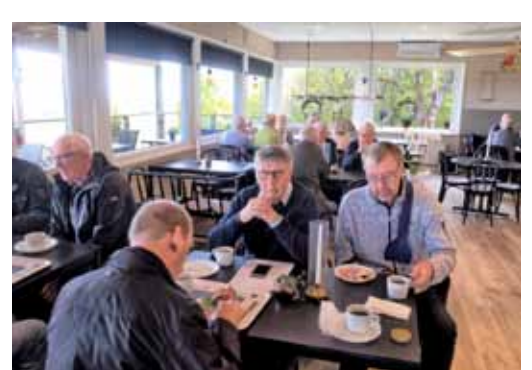

Foto: Bertil

Karlstadsresan och Lerinmuseét

Den 16 maj kunde 33 förväntansfulla televeteraner ta plats i bussen som skulle ta oss till Karlstad och Lerinmuseét.

Vi startade resan i Borås där merparten av medlemmarna steg på. Efter vägen stannade vi i Fristad, Skara och Mariestad och tog upp de övriga medlemmarna. I bussen hade vi några olika slags tidsfördriv. Vi spelade bingo där Cai var bingoutropare och de som vann fick priser i form av choklad eller frukt. Vi hade även några kluriga uppgifter att lösa. Även här fick de som vann pris.

Vi hade ett underbart väder under hela resan. I Sjötorp blev det paus för fika och på Alsters Herrgård, som är Gustav Frödings minnesgård, stannade vi för lunch. Herrgården som är från 1700-talet ligger vackert med utsikt över Väneren.

Vid 14-tiden kom vi fram till Karlstad och Lerinmuseét i Sandgrund, ett tidigare danspalats och som också var Sven-Ingvars hemmaarena och som nu ägs av Lars Lerin.

På museét fick vi en guidad visning av en kunnig herre som gjorde en mycket intressant beskrivning av Lerins storslagna konstverk. Bilder från Lofoten, Mellanöstern, Amerika, Munkfors, HSB-längor, fåglar, nöjesfält och vidsträckta vidder var exempel på Lerins stora produktion.

Efter visningen var det egentid då man kunde promenera i den intilliggande parken i det härliga vädret eller ta en fika på museét.

På hemresan blev det stopp i Kristinehamn för middag på en pastarestaurang.

I Mariestad och Skara gjorde vi korta stopp för att släppa av skaraborgarna och vid 20.30-tiden var vi tillbaka i Borås.

Vi var nog alla överens om att det varit en härlig resa och en upplevelse på Lerinmuseét.

Ulla o Cai

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

- 1, 2. Fika- och kissepaus i Sjötorp
3. Alsters Herrgård
- 4, 4, 5, 6. Luch på herrgården
7. Utsikt från herrgården
8. Guiden.
9. Intresserade deltagare
- 10, 11. Två av konstverken
12. Fler intresserade deltagare
13. Margareta och Björn Lexell, Eva Mellstedt och guiden
14. Ingvar Gustavsson och Uno Andersson
15. Del av det 22 m långa konstverket
16. Lena Gustavsson och Birgitta Torelund
17. Inga-Lill Forsell, Uno och Ulla
18. Ninni Johansson och Gunn-Britt Sherdin

Foto: Marie-Louise, Cai

Våravslutning Vara-Herrijunga

Den femtonde maj hade vi som vanligt en trevlig avslutning vid Lennarts stuga vid Jämnesjön. Vi tävlade i femkamp där Kennet Lundqvist segrade efter en rivstart med boule och det höll hela vägen. Grattis! En promenad till stugan innehöll tipspromenad och där fick Lennart Jonsson till det och blev bäst. Grillmästaren Sune fixade korv med den äran och sedan blev det mycket prat till kaffet innan vi avslutade och tackade Lennart för gästfriheten.

Sven Frostberger

Sune Ljunggren kastar pil
Lars Snygg skjuter straff

Foto: Sven

Ruth Johanson 102 år 13:e maj

Dagen efter Ruths födelsedag uppvaktade Televeteranerna med blomma. Det bjöds på hembakade kakor och bulle. Jättegott. Med på kalaset var också systerdottern Ulla Bjursten som även hon är Televeteran. Det berättades episoder både från nu och förr och vi hade en mycket angenäm timma. Ruth berättade om sin läscirkel där de träffas en gång i veckan och läser högt för varandra. Hon går också ut och äter med väninnor. Det är en aktiv dam vi har i vår förening. Ruth ger oss sitt recept på de mörra rabarbermazariner hon bjöd på. En utsökt kombination med rabarber och kokos.

Ulla

Mörra rabarbermazariner (ca 15 st.)

Mördeg

- 150 gr smör
- ca 3 dl vetemjöl
- 3 msk florsocker
- 2 msk kallt vatten

Blanda snabbt samman mördegen i en matberedare eller för hand. Låt den vila övertäckt i kyl ca 30 minuter.

Fyllning

- 1½ dl rabarber tunt skivade
- 1/2-3/4 dl socker
- 1 msk potatismjöl
- 50 gr smör
- 1½ dl socker
- 1 ägg
- 2 dl kokosflingor

Gör så här

- Klä folieformar med smördeg
- Blanda rabarber, socker och potatismjöl. Fördela blandningen i formarna.
- Rör samman smör och socker till fyllningen. Tillsätt ägg och kokos. Klicka kokosfyllningen över rabarbern.
- Grädda i 175 – 200 grader ca 15 min.

Foto: Ulla

Gunnar Abrahamsson 90 år

Den 3 maj fyllde Gunnar Abrahamsson 90 år. Gunnar är numera boende på Rönnängs äldreboende i Kinna. Han uppvaktades av televeteranerna med en blomsterbukett. Televeteranerna representerades av de gamla arbetskamraterna Lars-Erik Fägersten och Jan-Erik Andreasson. Gunnars dotter Gun Bengtsson deltog också vid uppvaktningen. Kaffe med tårta serverades.

Caí

Foto: Gun

Boulinbjudningar

Torsdagen den 22 augusti arrangerar vi Klubbmästerskap i dubbel på Övrarpsbanorna i Dalsjöfors kl 10.00.

Ingen föranmälan, det är bara att komma. Har du ingen att spela med kan du komma ändå, så kanske vi kan para ihop dig med någon. Kiosken är öppen.

Torsdagen den 29 augusti kl 10.00 har vi bjudit in Jönköpingsveteranerna till den årliga tvekampen. Spelform dubbel. Plats Övrarp. Kiosken är öppen.

Föranmälan till undertecknad **senast 27 aug.**

Onsdagen den 4 september kl 09.00 går Sydsvenska mästerskapet för Televeteraner i Varberg. Spelform Trippel.

Anmälan till undertecknad **senast 22 augusti.**

Kjell Engström, tel 070-567 15 09 eller kjell0705671509@yahoo.se

---

Värningskampanjen fortsätter!

För varje värvad medlem erhålles en Sverigelott. Värningen pågår året ut 2019.

Våra lotterier är en viktig del för att finansiera våra olika aktiviteter.

Vi är mycket tacksamma för och tar gärna emot vinster som kan användas i dessa lotterier.

Kan lämnas till respektive kontaktombud.

OBS! Vänligen meddela adressändringar (bostad och mailadress) samt telefonnummer till Marie Lindström, marie@frista.se eller telefon 033-26 10 00.

Nästa nummer av Telningen beräknas givas ut v 44.

Vi vill ha material till detta nummer senast 8 oktober.

Materiel skickas med fördel direkt till Cai Mellstedt, c.mellstedt@hotmail.com

---

Ny medlem:

Ulla Sandin, Borås

Avlidna medlemmar:

Eivor Selander, Ulricehamn

Yngve Gustavsson, Falköping

Jan Bengtsson, Borås

Kontaktombud 2019

Borås	Carina Svensson	caranna.cs@gmail.com		073-337 01 57
Kinna/Varberg	Lars-Erik Fägersten	fransoskar63@telia.com		070-346 40 91
Falköping	Jan Aronsson	jan.aronsson99@gmail.com	0515-102 03	073-943 43 90
Mariestad-Töreboda	Tomas Malmsten	malmsten_tomas@yahoo.se	0506-404 09	076-107 58 15
Skara-Lidköping	Sören Larsson	solars413@gmail.com		070-651 18 12
Skövde-Hjo-Tibro-				
Karlsborg	Håkan Ludvigsson	hakanl1@live.se	0500-43 41 50	
Svenljunga	Lennart Skoog		0325-104 24	
Ulricehamn	Anne-Marie Olander	anne-marie.olander@telia.com	0321-703 90	
Vara-Herrljunga	Sven Frostberger	frostberger@hotmail.com		070-560 90 10

Televerkets Driftvärn Borås TLO.

Att tillhandahålla ett driftvärn var en av Televerkets uppgifter i totalförsvaret. Det kan idag se lite märkligt ut med tanke på all den nedrustning som Sverige genomfört sedan kalla kriget upphörde. Men många är vi som har varit i driftvärnet genom åren och gått utbildningar och genomfört driftvärnsövningar både i Strömstad, Tångahed, Karlsborg, Transtrand, Köpingsvik och Vallbo.

Min första vinterutbildning var i Transtrand på 80-talet. Vi var ett glatt gäng som åkte från Borås Tlo till Transtrand för en veckas vinterutbildning. Det var en utbildning för alla teleområdena så det kom folk från Skåne till Norrland. Det som slog mig första dagen var att kunskapen om hur man åker skidor hade en stor förbättringspotential hos många men det var väl därför vi var där kan man tänka.

Första dagarna var det mycket skidträning och hur man överlever i kyla och hur det påverkar kroppen, den genomfördes till stora delar på fjället som praktiska övningar. När övningen var klar för dagen fick man åka buss eller slänggungan ner till Transtrandsläget. Slänggungan var en 4-5 km långt skoter/snövessla spår från Hemfjällstangen ner till Transtrandsläget, det var en underbar färd för många medan andra drömde mardrömmar om nedfarten.

En av dagarna fick vi prova på utförsåkning i Kläppen, de som var lite mer hemma i denna konst fick ta hand om en kamrat med mindre erfarenhet. Jag minns Petter (Börnepetter) Gustavsson han fick ta hand om Paul en kille som aldrig sett snö innan han kom till Sverige, än mindre åkt skidor utför. När de skulle lämna stolliften på toppen av backen för första åket skulle Petter var hygglig och gav Paul en liten knuff i ryggen för att han inte skulle åka tillbaka ner med liften, vilket fick till följd att Paul åket rakt in i första bäst snödriva med huvud före.

Veckan avslutades med en skidtur på 3 mil med full utrustning och en pulka per grupp. I vår grupp var det flera som hade åkt Vasaloppet och en hel del hade åkt skidor tidigare, men det var även några skåningar som hade lite mindre erfarenhet. Gruppen startade vid Sälens högfjällshotell vi åkte sedan leden på östra sidan östfjället till östfjällsstugan. Tillbaka åkte vi leden på den västra sidan om östfjället till högfjällshotellet. Här började en del få problem med orken men ingen ville ju bryta så hela gruppen fortsatte men vi fick lägga en del ryggsäckar i pulkan.

Sedan bar det av upp i storfjällsgraven tanken var att åka upp på mellanfjället men det blåste för mycket tyckte ledarna så vi fick åka hela storfjällsgraven mot mellanfjällsstugan. Nedfarten i storfjällsgraven blev en vådlig färd. En åkte före pulkan som hade den fastsatt med sele på ryggen och bakom pulkan satt två linor fäst för att två man skulle kunna hjälpa till som bromsare. Så länge man åkte i skoterspåret gick det bra men det började gå lite för fort och bromsarna hann inte med att både åka skidor och bromsa. Vi som var bakom såg bromsarna släppa linorna och dyka i snön och pulkan försvann bakom en krök med ett högt skrik från föraren. När vi kom fram stack pulkan upp ur snön och föraren såg vi inte, han låg troligen under pulkan någonstans. Vid sidan av spåret gick det inte att gå utan skidor det var minst tre meter lössnö. Han som låg under pulkan hördes inte så det var till att börja dra i pulkan baklänges och till sist fick vi fram både pulkan och föraren som såg något tilltufsad ut och det kom också en och annan svordom.

Resten av färden till mellanfjällsstugan och vidare mot hemfjällstangen gick som en dans. Här väntade bussar. Då vi var första grupp till baka föredrog några slänggungan till baka. När jag började jobba i Lund hade jag tekniker i Ystad, då började vi prata om driftvärnet och då visade det sig att vi hade varit på samma utbildning i Transtrand och att vi även varit i samma grupp på långfärden för det var incidenten med pulkan som vi kom ihåg.

Sören Larsson.

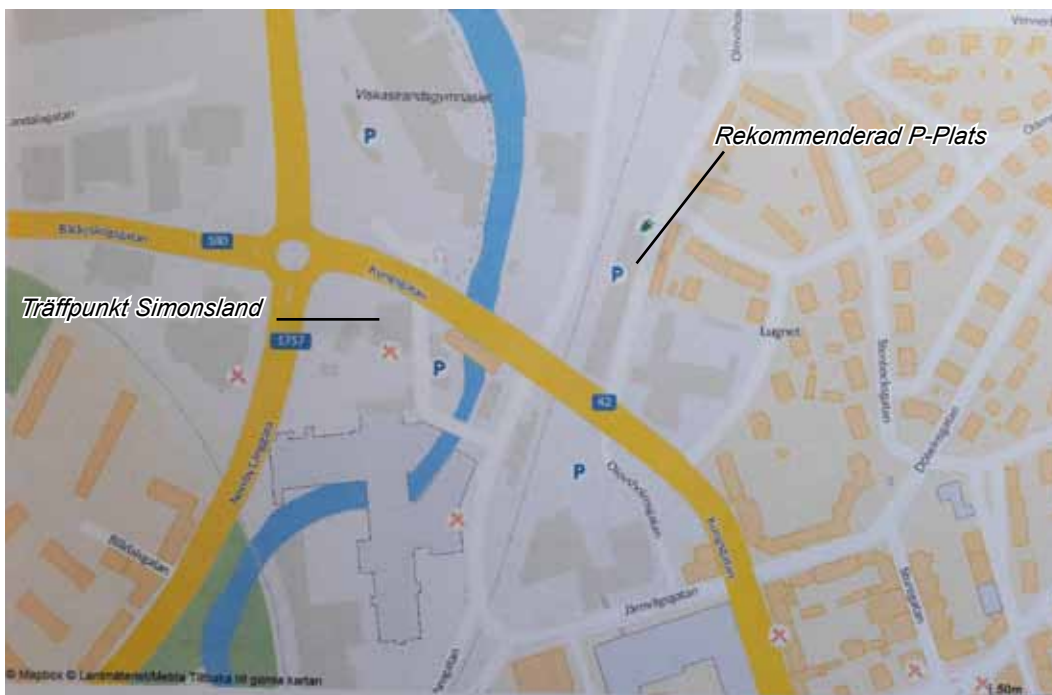

Lars Ek

Sören Larsson

Björn Karlsson Jan Andersson Petter (Börnapper) Gustavsson

Lennart Carlsson Sven-Åke Jonsson Lars Nilsson Lars-Erik Fägersten

Vilka fåglar döljer sig bakom uttrycken?

Rätt svar se sid 20.

1	Blanktygsrumpa	10	Kommunistlås	19	Morgonpigga julgodis
2	Monarkmetare	11	Sorghuvudbonad	20	Hand
3	Serveras vita viner	12	Sädesmoped	21	Luciafölje
4	Motionsidrottsförbund	13	Uppslupna	22	Vis nattsuddare
5	Lönnlövad Mårten	14	Leksandsmamma	23	Klar överdrift
6	Mun	15	Hemsk kvinna vid badet	24	På dykarfot
7	Efter "Vättern Runt"	16	Hoppas det	25	Besvärligheter
8	Nybörjare	17	Telias litterära soldat	26	Skräcken
9	Moderat ryggsäck	18	Bladsopran	27	Aga
				28	Fet stjärnbild

Svenska yrken som försvunnit - och nog aldrig kommer tillbaka.

Vi får dessutom veta vad de hade för löner.

Växeltelefonisten – "hade en kisslista"

Det finns förstås växeltelefonister på företag i dag också men yrket har förändrats mycket under de senaste 100 åren. Pia Klocklång från Glommerträsk berättade för Arbetets museums yrkesstudie om hur det var när hon kom till Televerket 1971.

"De flesta abonnenterna i Sverige kunde själva slå sina nummer och komma till rätt mottagare. Men fortfarande fanns det delar av landet med gamla nät där den som ringde hamnade hos oss telefonister som fick koppla samtalet till rätt mottagare".

Hon minns att det var stränga förhållningsorder om hur de fick tala med abonnenterna: "Vi skulle vara väldigt formella. En gång fick jag min syster som beställare, men hade jag så mycket som sagt hej till henne och vaktföreståndaren hört det så hade jag fått en tillsägelse".

Toalettbesöken i lokalerna var reglerade: "Att bara resa sig upp för att gå på toaletten fick man inte. Man fick markera på en "kisslista" – max 5 minuter gällde. Märkte chefen att man hade flera korta raster så blev man tillfrågad om man hade magproblem. Det fanns också en annan lista för lagstadgade raster om 15 minuter, en före och en efter lunchrasten". Samtalstiden för de som ringde mättes i perioder om tre minuter. Vid beställningen kunde den som ringde begära en period eller flera: "När perioden var på väg att ta slut gick vi in och sa: "En period var vänlig avsluta." Då hade de som talade 10 sekunder på sig, och slutade inte samtalet gick man in och sa: "Tiden slut jag bryter." Och så kopplade man ned samtalet.

Att hitta telefonnummer till utlandet var ibland en stor utmaning. De fick då leta i telefonkataloger som beställts från andra länder. Bara de tjocka tyska katalogerna tog upp nästan en hel bokhylla. "Väggen bakom oss var täckt med sådana hyllor med olika kataloger, vi hade en pall att stå på för att nå dem som var högst upp. Ibland när vi hade semester tog vi med oss utländska kataloger hem, om det var någon som saknades i vår samling". Lönenivån var låg och var 1955 cirka 656 kronor i månaden.

Bödeln – sista avrättningen 1910

1910 utfördes den sista avrättningen i Sverige och 11 år senare avskaffades dödsstraffet i landet. Anders Gustaf Dalman blev den allra sista bödeln – ett yrke som hade funnits i många århundraden.

Den som lades på stupstocken på Långholmens fängelsegård klockan 08.00 den 23 november 1910 var 37-åriga Alfred Ander, som hade dömt till döden för ett brutalt rånmord.

Det här var den sjätte avrättningen som Sveriges då 61-åriga riksskarprättare Dalman genomförde. Den första skedde 1890 då Yngsjömörderskan Anna Månsdotter avrättades.

Men vad tjänade Anders Gustaf Dalman på att vara bödel? 1909 hade han en årslön på 300 kronor – motsvarar i dag cirka 16.000 kronor. Han berättar också själv i boken "Lifvet på Långholmen" 1902 att han även fick "lite från varje län" samt "ett visst tillägg per hufvud".

Sumprunkaren – sista försvann 1948

Yrket sumprunkare klingar inte jättebra i dag och det var heller inget statusyrke när det fanns. Hudratals unga män arbetade som sumprunkare i Stockholms hamn och uppdraget var att hålla liv i den infångade fisken i båtarna. Det gjorde de genom att ligga på rygg på lastluckan och med foten ge fart åt en sten som hängde i ett rep från riggen. Stenens pendlande rörelse togs upp av båten, som gungade och fick friskt vatten att skvalpa in till fiskarna i sumparna. Lönen var låg – troligen i nivå med andra hamn- och grovarbetare – cirka 1,5 riksdaler riksmünt om dagen på 1860-talet. Det motsvarar i dag cirka 90 kronor.

Källhänvisning: Svenska Dagbladet

f.d. Borås Teleområde

1	Sidensvans
2	Kungsfiskare
3	Svala
4	Korpen
5	Kanadagas
6	Trut
7	Rödsjätt
8	Grönöling
9	Blämes
10	Rödhake
11	Svarthätta
12	Kornnarr
13	Glada
14	Morkulla
15	Strandskata
16	Kräka
17	Ringduva
18	Lövsångare
19	Nötväcka
20	Labbe
21	Tärnor
22	Ugla
23	Storskarv
24	Havssula
25	Knipa
26	Fasan
27	Orre
28	Talgoxe